

ઉકેલપત્ર : સત્સંગ પ્રારંભ

(સમય : સવારે ૯ થી ૧૨)

(રવિવાર, ૧૩ જુલાઈ, ૨૦૦૮)

(વિભાગ - ૧ ઘનશ્યામ ચરિત્ર, બાવીસમી આવૃત્તિ - માર્ચ, ૨૦૦૬)

પ્ર.૧ નીચેના પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ આપો. (કુલ ગુણ ૫)

નોંધ :- અડધા જવાબનાં ગુણ આપવા નહિ.

૧. ધર્મદેવે બાળપ્રભુની પરીક્ષા લેવા બાજઠ પર સોનામહોર, પુસ્તક, નાની તલવાર મૂકી. (૫/૮)
૨. બાળપ્રભુ ઘનશ્યામે વાંદરાને ત્રણ દિવસ સુધી સમાધિમાં રાખ્યો. (૧૫/૨૪)
૩. ગુમાનસિંહે ઘનશ્યામનો પડછાયો ન જોયો અને ઘનશ્યામના ચરણમાં સોળ ચિહ્નો જોયાં તેથી 'ઘનશ્યામ ભગવાન છે તેવી પ્રતીતિ થઈ. (૨૪/૪૧-૪૨)
૪. વેણી, માધવ, પ્રાગ, રઘુવીર અને બકૂસરામ બાળપ્રભુ ઘનશ્યામના મિત્રો હતા. (૧૩/૧૮, ૧૪/૨૨)
નોંધ : કોઈપણ ત્રણ લખેલ હોવા જોઈએ.

૫. બાળપ્રભુ ઘનશ્યામે વ્રજવિહારી નામના બ્રાહ્મણને દેખતો કર્યો. (૪૧/૭૪)

પ્ર.૨ નીચેનાં અવતરણો કોણ, કોને કહે છે, તે લખો. (કુલ ગુણ : ૮)

નોંધ :- કોણ કહે છે ૧ ગુણ, કોને કહે છે ૧ ગુણ

૧. બંને માસી - ભક્તિમાતાને (૩૫/૬૪)
૨. ઘનશ્યામ - મોટાભાઈને (રામપ્રતાપભાઈ) (૪૫/૮૧)
૩. માછીમાર - ઘનશ્યામને (૧૩/૨૧)
૪. ઈચ્છારામ - ઘનશ્યામને (૩૮/૬૮)

પ્ર.૩ કૌંસમાં આપેલા શબ્દોમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો. (કુલ ગુણ : ૫)

૧. ચૈત્ર સુદ નવમી (૧/૧)
૨. નારાયણ સરોવર (૧૦/૧૬)
૩. પીપળા (૧૮/૨૮)
૪. વિશિષ્ટદ્વૈત (૪૩/૭૮)
૫. મોહનદાસ (૩૧/૫૬)

પ્ર.૪ નીચેના પ્રસંગોમાંથી કોઈપણ એક પ્રસંગના ફક્ત મુખ્ય પાંચ મુદ્દા (વાક્યના સ્વરૂપમાં) લખો. (વર્ણન કરવાનું નથી) (કુલ ગુણ: ૫)

નોંધ :- આ પ્રમાણે જ વાક્ય લખ્યાં હોય તેવું જરૂરી નથી. પરીક્ષાર્થીઓએ પોતાની રીતે મુખ્ય પાંચ વાક્યો લખ્યાં હોય અને પ્રસંગ પૂર્ણ થતો હોય તો ગુણ આપવા જ.

૧. મહાવતની રક્ષા કરી (૨૬/૪૫) :- ૧. અયોધ્યામાં બળદેવજી નામના ધનાઢ્યે હાથી પાળેલો. ૨. હાથી સાયવનાર મહાવત હાથીના ખોરાકમાંથી ઘીની મીઠાઈઓ ચોરી લેતો. ૩. એક વખત હાથીએ મહાવતને પછાડવા સૂંઢમાં ઊંચક્યો. ૪. ત્યાંથી પસાર થતાં ઘનશ્યામે મહાવતને બચાવ્યો. તેથી મહાવતને મીઠાઈની ચોરી બદલ પશ્ચાતાપ થયો. ૫. મહાવતને ઘનશ્યામ ભગવાન છે એવો નિશ્ચય થયો.

૨. નિત્યક્રમ (૪૨/૭૫) :- ૧. ઘનશ્યામ રોજ સવારે ચાર વાગે ઉઠી જાય. પથારીમાં ભગવાનનું સ્મરણ કરે. ૨. સરયૂના કિનારે દાંત સાફ કરે, શૌચ ક્રિયા પતાવે અને નદીમાં નાહી લે, પછી સ્વચ્છ કપડાં પહેરી પૂજા કરે. ૩. સવારે પૂજા પછી ગાયનું દૂધ પીને ધર્મપિતા આગળ અભ્યાસ કરવા બેસી જાય. ધ્યાનથી ભણે. નવ વાગે અયોધ્યાના દરેક મંદિરે દર્શન કરી ને કથા સાંભળે, જમીને સ્વાધ્યાય કરે. ૪. ત્રણ વાગે નહાવા જાય. સંધ્યા આરતીમાં હનુમાનગઢીએ અચૂક જાય. આરતી કરી ઘેર આવી વાળુ કરે. ૫. રાત્રે પિતા પાસે રામાયણ, મહાભારત, પુરાણોના કથા-પ્રસંગો સાંભળી સૂઈ જાય.

૩. સિદ્ધિઓ પ્રભુની સેવામાં (૮/૧૧) :- ૧. ભક્તિમાતાએ ઘનશ્યામનાં મામીને શીરો બનાવવાનું કહી જણાવ્યું, 'રસોઈની ઉતાવળ નથી.' ૨. રસોઈને ઘણીવાર લાગતાં ભક્તિમાતાને ખૂબ ભૂખ લાગી. ૩. બાળપ્રભુની આજ્ઞાથી અષ્ટસિદ્ધિઓ જાતજાતનાં પકવાન લઈ ભક્તિમાતા પાસે આવ્યાં. ૪. માતાને અચકાતાં જોઈ બાળપ્રભુ જમ્યા અને માતાને પણ જમવાનું કહ્યું. ૫. સિદ્ધિઓએ રોજ થાળ લાવવાનું કહ્યું ત્યારે ઘનશ્યામે ના પાડતાં કહ્યું 'મામી રસોઈમાં વાર લગાડે ત્યારે જ લાવજો.'

પ્ર.૫ વિભાગ 'બ'માંથી યોગ્ય જવાબનો ક્રમાંક પસંદ કરી, વિભાગ 'અ' સામેના ચોરસમાં ફક્ત જવાબનો ક્રમાંક લખી જોડકાં બનાવો. (કુલ ગુણ : ૫)

'અ'		'બ'
૧. કાઠિયાવાડમાં સેવાનું વરદાન (૭/૧૦)	૨	૧. સુવાસિની ભાભી
૨. ઘનશ્યામનો ભાર જરાય લાગ્યો નહિ (૨૪/૪૩)	૩	૨. લક્ષ્મીજી
૩. ઠંડા પાણીથી ઘનશ્યામને નવરાવ્યા (૧૨/૧૯)	૬	૩. ચંદા માસી
૪. ઘનશ્યામને હાથે-પગે દોરડું બાંધ્યું (૩૦/૫૪)	૫	૪. વચનાબાઈ ૬. ભક્તિમાતા
૫. ઘનશ્યામના ગૃહત્યાગથી વિલાપ કરવા લાગ્યા (૪૭/૮૪)	૧	૫. લક્ષ્મીબાઈ ૭. સિદ્ધિઓ

પ્ર.૬ નીચે આપેલાં વાક્યોનાં કારણો જણાવો. (બે થી ત્રણ લીટીમાં જ) (કુલ ગુણ ૬)

૧. પારણાથી દૂર પડેલી ચૂસણી અઢી માસના ઘનશ્યામે નીચે ઊતરી લઈ લીધી અને પાછા પારણામાં આવી બેસી ગયા. આ દૃશ્ય રામદયાળે જોયું અને તેઓ પારણા પાસે ગયા તો પ્રભુના શરીરમાંથી તેજનાં કિરણો નીકળ્યાં ને આખો ઓરડો તેજથી ભરાઈ ગયો. તેથી તેમને ખાતરી થઈ કે ઘનશ્યામ ભગવાન જ છે. (૩/૬)
૨. તળાવડીને કાંઠે આંબલીના ઝાડ પરથી નીચે ઊતરતાં ઘનશ્યામનો પગ લપસ્યો અને જમણા પગની સાથળમાં ખાંપો વાગ્યો તેથી તળાવડીનું નામ 'ખાંપા તળાવડી' પડ્યું. (૨૩/૩૯)
૩. સૂરજ આથમ્યા પછી ભક્તિમાતા કૂવે પાણી ભરવા ગયાં. કૂવામાં રહેતાં ભૂતોએ ઘડો પાણીને અડે તે પહેલાં જ પકડી લીધો. દોરડું ખેંચ્યું પણ ઘડો ઉપર આવ્યો નહિ. તેથી ભક્તિમાતાએ કૂવામાં જોયું તો હજારો ભૂત હતાં. તેથી ડરીને ભક્તિમાતા ઘડો ને દોરડું લીધા વિના જ ઘરે પાછા આવ્યાં. (૨૦/૩૦)

(વિભાગ - ૨ યોગીજી મહારાજ, પંદરમી આવૃત્તિ - માર્ચ, ૨૦૦૬)

પ્ર.૭ નીચેના પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો. (કુલ ગુણ ૫)

❧ નોંધ :- અડધા જવાબનાં ગુણ આપવા નહિ.

૧. ઝીણા ભગતે કૃષ્ણજી અદા પાસેથી જાગા ભક્તના મહિમાની વાતો સાંભળી. (૯/૧૨)
૨. યોગીજી મહારાજની સિતેરમી જન્મજયંતિ અને ગઢપુર મંદિરના શિખરો પર સોનાના કળશની સ્થાપના થઈ. (૨૭/૩૯)
૩. હરિભક્તોને 'શાસ્ત્રીજી મહારાજ સત્સંગમાં સદાય પ્રગટ છે' તેવી પ્રતીતિ થઈ. (૨૪/૩૫)
૪. ચોરી કરીને બીજાની પાટીમાંથી ન લખાય અથવા બીજામાંથી ચોરી કરીએ તો ભગવાનને છેતર્યા કહેવાય. (૪/૫,૭)
૫. યોગીજી મહારાજની ડાબા હાથની પહેલી આંગળીએ કાળો નાગ કરડ્યો હતો. (૨૧/૩૧)

પ્ર.૮ નીચેનાં અવતરણો કોણ, કોને કહે છે તે લખો. (કુલ ગુણ : ૮)

❧ નોંધ :- કોણ કહે છે ૧ ગુણ, કોને કહે છે ૧ ગુણ

૧. ખેતરનો માલિક - પૂરીબાને (૧/૨)
૨. ઝીણાભાઈ - સદ્ગુરુ કૃષ્ણચરણદાસ સ્વામીને (૭/૧૦)
૩. હરગોવિંદદાસ મહેતા - યોગીજી મહારાજને (૧૪/૨૧)
૪. શાસ્ત્રીજી મહારાજ - યોગીજી મહારાજને (૩૩/૫૦)

પ્ર.૯ કૌંસમાં આપેલા શબ્દોમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો. (કુલ ગુણ : ૫)

૧. જ્ઞાનજી સ્વામી (૧૩/૧૯)
૨. હરિલીલાકલ્પતરુ (૨૮/૪૧)
૩. નાઈરોબી (૨૯/૪૪)
૪. નિર્ગુણદાસ (૨૦/૨૯)
૫. ૨૩-૧-૧૯૭૧ (૩૦/૪૬)

પ્ર.૧૦ નીચેના પ્રસંગોમાંથી કોઈપણ એક પ્રસંગના ફક્ત મુખ્ય પાંચ મુદ્દા (વાક્યના સ્વરૂપમાં) લખો.

(વર્ણન કરવાનું નથી.) (કુલ ગુણ : ૫)

❧ નોંધ :- આ પ્રમાણે જ વાક્ય લખ્યાં હોય તેવું જરૂરી નથી. પરીક્ષાર્થીઓએ પોતાની રીતે મુખ્ય પાંચ વાક્યો લખ્યાં હોય અને પ્રસંગ પૂર્ણ થતો હોય તો ગુણ આપવા જ.

૧. ગુરુભક્તિ (૨૩/૩૩) :- ૧. નિર્જળા ઉપવાસો ને ઉનાળાના તાપમાં ગામેગામ ફરતાં ને સેવા કરતા તેથી યોગીજી મહારાજને સારણગાંઠ થઈ હતી. ૨. રાજકોટના ડૉ. એસ્પિનોલે યોગીજી મહારાજને ઓપરેશન કરાવવું પડશે તેમ જણાવ્યું. ૩. ઓપરેશન થિયેટરમાં જતી વખતે યોગીજી મહારાજની દૃષ્ટિ શાસ્ત્રીજી મહારાજ પર પડતાં જ સૂતાં સૂતાં પ્રણામ કર્યાં. ૪. યોગીજી મહારાજ ભાનમાં આવતાં જ શાસ્ત્રીજી મહારાજને હાથ જોડ્યા અને પાસે બેઠેલા હરિભક્તને પૂછ્યું 'શાસ્ત્રીજી મહારાજને દૂધ પાચું ?' ૫. ડૉ. એસ્પિનોલ અને હરિભક્તો યોગીજી મહારાજની શાસ્ત્રીજી મહારાજ સાથેની એકતા ને ગુરુભક્તિ જોઈ આશ્ચર્યચકિત થઈ ગયા.

૨. તપસ્વી ઝીણા ભગત (૧૨/૧૬) :- ૧. લોધિકામાં અન્નકૂટના દિવસે લોધિકાના દરબારે સાટા જલેબીની રસોઈ આપી. ૨. તપસ્વી ઝીણા ભગતે તે દિવસે ઉપવાસ કર્યો. ૩. દરબાર સાહેબે અને કૃષ્ણચરણદાસ સ્વામીએ જમી લેવા માટે ખૂબ આગ્રહ કર્યો. ૪. પોતાને પેટમાં દુઃખે છે, મને ભૂખ નથી લાગી માટે જમવું નથી એવું બહાનું કાઢ્યું. ૫. કૃષ્ણચરણદાસે રાજી થઈને આશીર્વાદ આપી બધા નાના સંતોને તેમના જેવા તપસ્વી થવાનો ઉપદેશ આપ્યો.

૩. માન-અપમાનમાં એકતા (૧૫/૨૧) :- ૧. એકવાર યોગીજી મહારાજે સંતમંડળ સાથે કેરિયા ગામના મંદિરમાં ઉતારો કર્યો. ૨. કેટલાક દેષી સંતોએ બપોરે મંદિરમાં આવી સાધુઓનાં કપડાં અને પોટલાં ફગાવી દઈને પાણીનાં માટલાં ફોડી નાખ્યાં. ૩. સૌથી નાના યોગીજી મહારાજને પણ બાવડું પકડીને ધક્કો મારી મંદિરની બહાર કાઢ્યા. ૪. એક આંધળા સાધુને જાળી સાથે અફાળ્યા, બીજા એક સાધુને ખૂણામાં લઈ જઈ પછાડ્યા. કોઈને મુકીથી માર માર્યો, વિજ્ઞાનદાસ સ્વામીને જાળીમાં પૂરી દીધા. ૫. અક્ષરપુરુષોત્તમના સાધુઓએ વિરોધીઓનો માર ખાધો, અપમાન અને ગાળો હસતા મોંએ સહન કરી સૌને માન-અપમાનમાં એકતા, સુખ દુઃખમાં સમભાવનું સૂત્ર શીખવ્યું.

પ્ર.૧૧ નીચે આપેલાં વાક્યોના કારણો જણાવો. (બે થી ત્રણ લીટીમાં જ) (કુલ ગુણ : ૬)

૧. ઝીણાભાઈના કપાળમાં તિલક-ચાંદલો, મોઢા પર નિર્દોષતા અને સચ્ચાઈ જોઈ વડા અધિકારીને ઝીણાભાઈની વાત સાચી લાગી ને સાચું કહેવા બદલ ઈનામ આપ્યું. (૩/૪)
૨. સામુદ્રિક ચિહ્નના જાણકાર ગરાસિયા ભક્તે યોગીજી મહારાજના પગમાં ઊર્ધ્વરેખા જોઈને કહ્યું તમે તો મહાન સદ્ગુરુ થશો. ઊર્ધ્વરેખાવાળા સત્પુરુષ તો ભગવાનનું સ્વરૂપ કહેવાય. તમારી પાછળ લાખો મનુષ્ય ફરશે. (૧૧/૧૫)
૩. યોગીજી મહારાજનું ખૂબ અપમાન કરનાર દેષી સાધુના પગમાંથી કાંટો કાઢી, પાટા પીંડી કરી મગસ-પુરી જમાડી પથારી કરી સુવાડ્યા. કારિયાણી જવા ગાડું જોડાવી તૈયાર કરી આપ્યું. આમ દેષી સાધુને પણ યોગીજી મહારાજે પ્રેમથી જીતી લીધા. (૧૭/૨૬)

(વિભાગ - ૩ કિશોર સત્સંગ પ્રારંભ, પંદરમી આવૃત્તિ - એપ્રિલ, ૨૦૦૬)

પ્ર.૧૨ નીચેના પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો. (કુલ ગુણ ૭)

નોંધ:-અડધા જવાબનાં ગુણ આપવા નહિ.

૧. શ્રીજીમહારાજ સં.૧૮૮૬ના જેઠ સુદ ૧૦ને દિવસે અંતર્ધાન થયા. (૪/૭)
૨. 'નારાયણ'નું નામ લેતાં અજામિલ યમદૂતોના હાથમાંથી બચી ગયો. (૨/૨)
૩. શાસ્ત્રીજી મહારાજે બોયાસણ, સારંગપુર, ગોંડલ, અટલાદરા અને ગઢડા એમ પાંચ મંદિરો બાંધ્યાં. (૧૭/૩૮-૩૯)
૪. આપણે શું કરવા આવ્યા છીએ ને શું થાય છે ? અથવા આ જગતમાં બ્રહ્મતેજ સુકાઈ ગયું છે, હવે ચાલી નીકળો. (૧૫/૨૮)
૫. વ્રજના ગોપ જેવી જોધા ભક્તની ભક્તિ હતી. (૧૩/૨૫)
૬. આવા તો ચમત્કાર દેખાડવાવાળા ઘણા બાવા આવે છે પણ મારા સ્વામિનારાયણ જેવા નહિ. (૨૨/૪૯)
૭. સામત પટેલે શ્રીજીમહારાજ પાસે સાડા ચાર હજાર રૂપિયાનો ઢગલો કર્યો. (૧૧/૨૧)

પ્ર.૧૩ નીચેનાં વાક્યો ખરાં છે કે ખોટાં તે જણાવી ખોટાં વાક્યો સુધારીને ફરીથી લખો. (કુલ ગુણ ૬)

નોંધ :- ફક્ત ખોટું જણાવેલ હોય તો ગુણ ન આપવો. નીચે સાચો જવાબ લખ્યો હોય તો જ ગુણ આપવો.

૧. ખોટું -X (૮/૧૪) જ. વાઘને જોઈને અખંડાનંદ સ્વામીએ વિચાર્યું કે 'હું આત્મા છું, અમર છું, મારે ડરવાનું શેનું ?'
૨. ખોટું -X (૫/૮) જ. પૂજામાં ઉત્તર કે પૂર્વ દિશા તરફ મુખ રાખીને બેસવું. ૩. ખરું - ✓ (૨૧/૪૫)
૪. ખોટું -X (૧/૧) જ. ભક્ત ધ્રુવે નાનપણમાં જ ભગવાનની ભક્તિ કરી. ૫. ખરું - ✓ (૭/૧૧) ૬. ખરું - ✓ (૧૪/૨૬)

પ્ર.૧૪ કૌંસમાં આપેલા શબ્દોમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો. (કુલ ગુણ ૬)

૧. હિરણ્યકશિપુ (૬/૧૧) ૨. સચ્ચિદાનંદ (૧૦/૧૯) ૩. વિશ્વામિત્રી (૨૦/૪૪) ૪. વસંતપંચમી (૧૭/૩૮)
૫. કાલવાણી (૮/૧૫) ૬. વડતાલ (૪/૭)

પ્ર.૧૫ નીચેનાં કીર્તન/અષ્ટક/શ્લોકની ખૂટતી કડીઓ પૂરી કરો. (કુલ ગુણ ૮)

નોંધ :- કીર્તન/અષ્ટક/શ્લોક અડધા સાચા હોય તો એક (૧) ગુણ આપવો.

૧. કરી કાઠા ઘઉંની પોળી, મેલી ધૃત સાકરમાં બોળી, કાઢ્યો રસ કેરીનો ઘોળી ...
ગળ્યા સાટા ઘેબર ફૂલવડી, દૂધપાક માલપૂઆ કઢી, પૂરી પોચી થઈ છે ઘીમાં ચઢી ...(૧૨/૨૩)
૨. શ્રીમન્નિર્ગુણ-મૂર્તિ સુંદર તનુ, જે જ્ઞાનવાર્તા કથે, હિન્દી માટેનો જવાબ : શ્રીમન્નિર્ગુણમૂર્તયે ચ વિભવે જ્ઞાનોપદેષ્ટે સદા ।
જે સર્વજ્ઞ, સમસ્ત સાધુગુણ છે, માયા થકી મુક્ત છે; સર્વજ્ઞાય સમગ્રસાધુગુણિને માયાપરાય સ્વયમ્ ।
સર્વેશ્વર્યથી પૂર્ણ, આશ્રિતજનોના દોષ ટાળે સદા, સર્વેશ્વર્યવતે નિજાશ્રિતજનાનાં દોષહર્ત્રે ચ મે ।
એવા પ્રાગજી ભક્તરાજ ગુરુને, પ્રેમે નમું સર્વદા. (૮/૧૭) પ્રાગ્જિત્સદ્ગુરવે નમોસ્તુ સતતં બ્રહ્માત્મમુક્તાય તે ॥ (૧/૧૮)
૩. સ્વસ્થાનં ગચ્છ દેવેશ ! પૂજામાદાય મામકીમ્ ।
ઈષ્ટકામપ્રસિદ્ધયર્થ પુનરાગમનાય ચ ॥ (૫/૧૦)

૪. શાસ્ત્રી મહારાજના ગુણ નિત્ય ગાઉં, ડિન્દી માટેનો જવાબ : શાસ્ત્રીજી કે ગુણ નિત ગાઠું,
યોગી મહારાજના ગુણ નિત્ય ગાઉં, યોગીજી કા સુમિરન કરહું,
પ્રમુખસ્વામીના ગુણ નિત્ય ગાઉં, તવ ચરણોં મેં સીસ નમાઠું,
તવ ચરણોંમાં શીશ નમાવું, દો આશિષવર હે સુખકારી (૩/૫)
આશિષ-વચન ઘો આનંદકારી.. (૩/૪-૫)

પ્ર.૧૬ નીચેનામાંથી કોઈપણ એક 'સ્વામીની વાત' પૂરી કરી તેનું નિરૂપણ કરો. (દસેક લીટીમાં) (કુલ ગુણ : ૫)

નોંધ :- સ્વામીની વાત પૂરી લખી હોય તો -૧ ગુણ, નિરૂપણના - ૪ ગુણ.

૧. “ભગવાન પોતાના ભક્તની રક્ષા કરવા જ બેઠા છે, કેની પેઠે તો જેમ પાંપણ આંખની રક્ષા કરે છે ને હાથ કંઠની રક્ષા કરે છે ને માવતર છોકરાની રક્ષા કરે છે ને રાજા પ્રજાની રક્ષામાં છે, તેમજ ભગવાન આપણી રક્ષામાં છે.” (૧૬/૩૫)

ભક્ત પ્રહ્લાદ, ધ્રુવ, નરસિંહ મહેતા, મીરાંબાઈ વગેરે ભક્તોએ ભગવાનનું ખૂબ ભજન કર્યું તો ભગવાને તેમની રક્ષા કરી. શ્રીજીમહારાજ પણ પોતાના ભક્તોની એવી જ રક્ષા કરે છે. ભડલી ગામના નાજા ભક્ત ગોવાળિયાઓનો ત્રાસ વધવાથી ભોંયરા ગામમાં જઈને રહેતા હતા. અહીંના રાજા વાસુર ખાયરને તેમણે શ્રીજીમહારાજનો મહિમા કહ્યો. રાજાએ કહ્યું, ‘જો તારા ભગવાન સાચા હોય તો કાલે અહીં આવીને દર્શન દે, નહિ તો તારા ઢીંચણ ભાંગી નાખીશ.’ મહારાજને આ વાતની વિસનગરમાં ખબર પડી. નાજા ભક્તને ચિંતા થઈ કે મહારાજ વિસનગરથી એક રાતમાં અહીં કેવી રીતે આવી શકશે? રાજા તો બહુ કૂર હતો. મહારાજ નાજા ભક્તની રક્ષા માટે વિસનગરથી નીકળ્યા રસ્તામાં વઢવાણ પાસે નદીમાં પૂર આવ્યું હતું તે પૂરના પાણી પર ચાલીને વહેલી સવારે ભોંયરા આવી પહોંચ્યા. પાદરમાં એક ચારણ મળ્યો. તેની સાથે રાજાને કહેણ મોકલ્યું કે નાજાના ભગવાન આવી ગયા છે. ડેલી ઉઘાડી ત્યારે નાજાએ મહારાજને જોયા. ખૂબ આશ્ચર્ય થયું. તે મહારાજના ચરણમાં પડ્યો. સવારે મહારાજ નાજા સાથે દરબારમાં પધાર્યા. અહીં તેમને અનેક દુઃખી લોકોના અવાજ સંભળાયા. મહારાજે જાણ્યું કે આ કૂર રાજા લોકો ગુનામાં આવે ત્યારે તેના ઢીંચણ ભાંગી નાખે છે. રાજા જ્યારે મહારાજ સામે આવ્યો ત્યારે મહારાજના દર્શનથી તેને સમાધિ થઈ અને સમાધિમાં યમના દૂતોના હાથનો ખૂબ માર ખાધો. મહારાજની ઈચ્છાથી થોડીવાર પછી સમાધિમાંથી પાછો આવ્યો. રાજા મહારાજના ચરણોમાં પડી ગયો અને પોતાના ગુનાઓ બદલ મહારાજની માફી માંગી. તેને નિશ્ચય થયો કે ‘સ્વામિનારાયણ સાક્ષાત્ ભગવાન છે.’ કોઈને પણ નિર્દયપણે દંડ ન કરવો તેવી આજ્ઞા રાજાને મહારાજે આપી તેને વર્તમાન ધરાવી સત્સંગી કર્યો. આમ, ભગવાન પોતાના ભક્તની રક્ષા કરવા માટે ગમે તે રીતે ગમે ત્યારે ગમે ત્યાં પહોંચી જ જાય છે.

૨. “કેટલાકને મન રમાડે છે ને કેટલાક મનને રમાડે છે. આ વાત નિત્યે વિચારવા જેવી છે.” (૧૬/૩૬-૩૭)

આપણો સૌથી મોટો શત્રુ આપણું મન છે. મન આપણને ભક્તિ, સેવા કરવા દેતું નથી. પણ કેટલાક માણસો છે જે મનને પણ રમાડી જાણે છે. ગઢડામાં એક કોળીનો છોકરો હતો. તેના ખેતરમાં ચીભડાં થયાં હતાં. તેણે નક્કી કર્યું કે ચીભડાં પાકે ત્યારે પહેલું ચીભડું મહારાજને ધરાવવું. ચીભડાં પાક્યાં એટલે એક પાકું ચીભડું લઈને મહારાજ પાસે જતો હતો. પાકાં ચીભડાંની સુગંધથી મન લલચાય. તેને થાય કે હું ખાઈ જાઉં પછી છોકરો કહે ના ના આ તો મહારાજ માટે. વળી મન કહે મહારાજને તો ઘણી મોટી મોટી અને સારી સારી ભેટ, મીઠાઈ આવે ચીભડાંમાં શું ? લાવ હું જ ખાઈ જાઉં. આમ ને આમ મન સાથે લડાઈ લેતો લેતો મહારાજ પાસે પહોંચ્યો. મહારાજે બોલાવી તેનું ચીભડું માગ્યું. પોતે જમ્યા અને બીજાને પણ પ્રસાદી આપી. મન જીતીને લાવ્યો તેથી તેને દસ શેર સાકર આપી. આ સભામાં બેઠેલા એક વાણિયાએ વિચાર કર્યો એક ચીભડાંમાં મહારાજે દસ શેર સાકર આપી તો હું ગાડું ભરી ચીભડાં લાવું તો મને કેટલી બધી સાકર મળશે. બીજે દિવસે તે વાણિયો ગાડું ભરીને ચીભડાં લાવ્યો. ત્યારે મહારાજે ચીભડાં નદીમાં માછલાંને ખાવા માટે નાખવાનું કહ્યું. ત્યારે વાણિયાએ કહ્યું આમ કેમ ? છોકરાંને એક ચીભડાંને બદલે દસ શેર સાકર આપી અને હું તો ગાડું ભરીને લાવ્યો છું. ત્યારે મહારાજે કહ્યું તેણે મન સાથે લડાઈ કરી મન જીતીને લાવ્યો હતો. તમે સાકર લેવાના વિચારથી લાવ્યા છો તેથી ન મળે. મન સાથે લડાઈ કરીને ભજન કરીએ, મન ખોટું કામ કરવાનું કહે તો તેને ના પાડીએ તો ભગવાન બહુ રાજી થાય.

પ્ર.૧૭ નીચે આપેલાં વાક્યોમાંથી વિષયને અનુરૂપ પાંચ સાચાં વાક્યોને શોધી ફક્ત નંબર લખો. (કુલ ગુણ : ૫)

નોંધ : જવાબમાં આપેલ અંક કોઈપણ રીતે લખેલા હોય તો પણ સંપૂર્ણ સાચું આપવું.

વિષય :- પૂંજો ડોરિયો (૧૮/૪૧) જવાબ - ૧, ૪, ૬, ૭, ૮

